

RONDLEIDINGEN

In de expositieruimte zijn onder andere gebruiksvoorwerpen te zien uit het joodse leven en van de joodse feesten die een belangrijke rol spelen in de joodse traditie.

Tijdens Open Dagen (*elk tweede weekend van de maand*) is de Dijksynagoge te bezichtigen en op afspraak worden er rondleidingen gegeven. Daarbij wordt een toelichting gegeven op wat er allemaal in de gebedsruimte te zien is. Tevens kan er op bescheiden wijze kennis worden gemaakt met het Jodendom, haar tradities, gebruiken en voorschriften.

In het kader van godsdienst en wereldoriëntatie hebben in de afgelopen jaren vele scholieren de Dijksynagoge bezocht. Graag verwelkomen wij u! Op verzoek kan aan specifieke onderwerpen aandacht worden besteed. Ook is een bezoek aan de Bijbelse plantentuin en (alleen tijdens Soekot) de loofhut mogelijk.

Voor het onderwijs verwelkomen wij u samen met uw leerlingen voor slechts EUR 1,- per leerling, waarbij de begeleiding gratis is. Iedereen wordt in gepaste (bedekte) kleding verwacht en de jongens krijgen in de synagogeruimte een keppeltje op.

ADRES- EN CONTACTGEGEVENS

DE DIJKSYNAGOG
RIVIERDIJK 51
3361 AD SLIEDRECHT
WWW.DIJKSYNAGOG.NL

SECRETARIAAT:

RONDO 132
3363 LB SLIEDRECHT
06 - 109 78 191
INFO@DIJKSYNAGOG.NL

RONDLEIDINGEN

0184 - 411 527
RONDLEIDINGEN@DIJKSYNAGOG.NL

www.dijksynagoge.nl

KENNISMAKING JODENDOM VOOR HET BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS

Het Jodendom is de religie van het Joodse volk en de oudste of een van de vroegst ontstane monotheïstische godsdiensten (één God). Zij behoort tot de oudste religieuze tradities met een geschiedenis van ongeveer 4000 jaar. Binnen het Jodendom is de eigen geschiedenis en zijn de Tien geboden van grote historische en religieuze waarde.

Sinds de 13e en 14e eeuw hebben er in Nederland joden gewoond, in Limburg, Gelderland en Brabant. Vaak werden ze slechts tijdelijk gedoogd. Aan de Gouden Eeuw hebben handelslieden onder hen een belangrijke bijdrage geleverd. Vanaf de 16e en 17e eeuw zijn er veel joden uit Spanje en Portugal naar Nederland gevlucht vanwege de inquisitie.

In de 17e en 18e eeuw kwamen er joden uit Duitsland en Oost Europa bij. Joden mochten lange tijd niet lid worden van een Gilde en kwamen daardoor vaak in de handel terecht. Na de Bataafse Republiek in 1796 kregen ze meer rechten in ons land. Eeuwenlang hielden joden zich afzijdig van de politiek omdat het niet zonder risico was zich aan het lot van een toevallig goedgezinde regeerder te verbinden. Het einde van diens regeerperiode was namelijk ook vaak het einde van betrekkelijke rust.

JOODSE GEMEENSCHAPPEN

Synagoge Gorinchem

Synagoge Dordrecht

In de grotere plaatsen uit deze regio ontstonden voor eerst joodse gemeenschappen: Leerdam (vanaf 1621), Dordrecht (vanaf 1670) en Gorinchem (vanaf 1696). In de 18 en 19e eeuw vestigden zich echter meer en meer joden op het platteland, vaak vanwege de eigen economische omstandigheden.

Waar joden zich vestigden was er behoefte aan basisvoorzieningen voor het joodse leven. Dat bestond bijvoorbeeld uit een joodse slager en bakker, die volgens de joodse regels (kasjroet) hun koopwaar selecteerden en klaarmaakten voor de verkoop. Daarnaast ook een eigen begraafplaats of grafakker en als de gemeenschap groot genoeg was een eigen huis van samenkomst, een synagoge.

Sinds de 18e eeuw hebben er joden in Sliedrecht gewoond. Onder hen Levi Hartog die in 1798 vergunning kreeg om zich als vleeshouwer te vestigen. Gaandeweg ontstond een gemeenschap die zelf hun eredienst ging organiseren. Sinds 1845 in het gebouw dat nu de Dijksynagoge wordt genoemd. Deze synagoge deed dienst voor de joden die uit Sliedrecht en Giessendam kwamen. Daarom stond het gebouw op de grens van beide gemeenten.

In 1920 was er geen minjan meer. Dat is een groep van ten minste tien volwassen joodse mannen die nodig zijn voor een volledige joodse gebedsdienst. Daarom is in 1920 het wekelijks gebruik van de synagoge voor de eredienst beëindigd.

Aan het begin van Tweede Wereldoorlog woonden er een aantal joodse families in Sliedrecht. Het waren de gezinnen van Jacques van Gelderen, Hartog den Hartog, Simon den Hartog, Salomon Kleinkramer en de gezusters Polak.

ONDERDUIKERS

Daarnaast zijn er in Sliedrecht joodse onderduikers geweest. Bij mevrouw Nederlof aan de Stationsweg wel 10 personen en Bertje en Marleentje Sanders bij de familie Hollebrands aan de Hugo de Grootstraat. Behalve Ro den Hartog en de gezusters Polak heeft niemand de waanzin van de oorlog overleefd.

Een vergelijkbaar lot trof de joden uit Giessendam en Hardinxveld onder wie de slagersfamilie Meiboom en de uit Gorinchem ondergedoken familie Leviticus. De impact daarvan wordt in de huidige generaties nog steeds gevoeld.

Marleentje (8 jr.) en Bertje (4 jr.) Sanders

DE DIJKSYNAGOGE

De Dijksynagoge stond in de jaren 80 van de vorige eeuw op de nominatie om vanwege de dijkversterking te worden gesloopt. Particulier initiatief heeft dit voorkomen maar de dijkversterking noodzaakte wel tot verplaatsing van het gebouw.

In 1998 is het gebouw in stukken gezaagd, in 2002 80 meter verderop op een nieuw aangelegde terp weer opgebouwd en in 2003 heringewijd. Sindsdien worden er zo nu en dan weer diensten gehouden. Verder heeft het gebouw een expositieruimte waarin onder andere blijvend onderdak geboden wordt aan de herinnering.

De Dijksynagoge is het enige nog overgebleven joods gebedshuis in de regio.